

Egy főjegyzői helyzetjelentés margójára ^[1]

„Ha továbbra is ezt a pénzügyi politikát tartják fenn, minden drasztikus rendelkezések dacára is a kereslet és a kínálat fogja megszabni magának az értéket. Az ország társadalmának egy része pedig anyagi és erkölcsi vonalon ezzel lépést tartani nem tudva, előbb, vagy utóbb összeomlik. Ezt igazolja pld. hogy egy öl tűzifának az ára, fuvarja, felvágása többbe kerül, mint egy közalkalmazottnak egy havi fizetése. Egy öltöny férfiruha készíttetése, vagy vásárlása 3 havi illetményt kíván meg, egy pár cipő vásárlása is egy havi fizetést majdnem teljesen felemezst.”

Bevezetés

A II. világháború utáni magyarországi rendszerváltoztatás történetének teljes körű és valóságos feltárása, országos szinten megtörtént. A megyei levéltárak kiadásában helytörténelmi, és megyei szintű feldolgozások, forráskiadványok is születtek az 1945-1950. közötti évek történetével. Somogy megye 1945-1947 közötti politikátörténetét Szántó László dolgozta fel két kitűnő. A megye 1944-1945 közötti időszakának eseményeit, Kanyar József forráskötete tárja. A korszak politika-, esemény- és társadalomtörténete lényegében tisztázottnak tekinthető.

Forrásközlésünk ehhez a képhez kíván egy újabb szemszögből hozzátenni. A dokumentum a marcali járás főjegyzőjének 1946 decemberében kelt, főispánhoz küldött helyzetjelentése. Ezek a - járási közigazgatási tisztviselők által készített - jelentések 1946 májusától félhavasra készültek a Somogy megyei főispáni hivatal számára. A főjegyzői jelentéseket egy alapszám alá gyűjtve a főispáni anyagban találja meg a kutató. (Jelzetét lásd a forrásnál!) Többségükben 1-2 oldalon a járás helyi eseményeit írják le, néhány szóval jelezve az aktuális helyzetet. Vannak azonban informatív jelentések is köztük. Ezek közül választottuk ki a most közölt dokumentumot.

A forrás helytörténelmi vonatkozású adatokat is tartalmaz, főleg Böhönyére. Azonban nem a helytörténelmi vonatkozások miatt döntöttünk a közlés mellett. A helyzetjelentés, egy középszintű közigazgatási tisztviselő, egy járási főjegyző szemüvegén keresztül ad pillanatképet a II. világháború utáni vidéki Magyarországról, szellemi életéről, helyzetéről.

A Somogy megyei helyzet kapcsán a pénzügyi helyzet labilitására, a társadalom anyagi helyzetének és ellentmondásainak veszélyeire hívja fel a figyelmet Sárdy Pál (eredetileg Szaghmeiszter) főjegyző. Egyúttal azonban járás politikai életében észleli a pártok közötti kiegyenlítődést és összefogást is. A helyi önkormányzati testületekben, a hozzá tartozó járás nemzeti bizottságaiban valószínűleg 1946 decemberére kikristályosodtak az erőviszonyok, de megyei szinten éppen ebben az időszakban (és a megelőző néhány hónapban) éleződtek ki az ellentétek a megyében legnagyobb támogatottságot élvező kispárt, és a hatalom megragadására törekvő kommunista párt. A jelentést megelőző hónapokban történt meg Vidovics Ferenc kispárt főispán leváltása, és az egész 1946. év a kommunista párt agresszív, kispárt felbomlására irányuló aknamunkájának időszaka volt. A nemzeti bizottságokkal, községi önkormányzatokkal, párt szervekkel kevert közigazgatási helyzetet kusza hínárként aposztrofálja a főjegyző. Az 1946. év májusától elkezdődött B-listázásokkal kapcsolatban a jelentés rövid értékelést ad a B-listázások közigazgatási munkára gyakorolt hatásáról. A B-listázásokat a kommunista alispán Tömpe István által vezetett bizottságok hajtották végre, amelynek során az 1331 fős tisztviselői kar 40%-át elbocsátandónak minősítették. A kommunista párt Somogyban is nagy hatáskörrel használta fel a közigazgatási rendeletet a számára nem megfelelő községi, járási tisztviselők kirostálására. A főjegyzői jelentés nagy hangsúlyt fektet még a közellátási, beszállítási helyzetre, mely az adott időszakban minden családnak úgymond húsbavágó kérdést jelentett. A földreform végrehajtása kapcsán is markáns véleményt fogalmazott meg Sárdy Pál, melyben kifogásolta, hogy a földet kiosztották, ellenben a megműveléshez szükséges termelőerő nem áll. A termelési eszközök száma a háborús pusztítás és a beszállítás, jótételek miatt jelentősen megcsappant a megyében.

Az öt oldalas gépelt jelentés Sárdy Pál főjegyző gondolkodásmódjáról is hiteles képet ad. A jelentések határozott tematika szerint készültek, melyet a fejezetcímek is mutatnak. E tematika mentén a főjegyző nemcsak lakonikusan, adatszerűen közli járásának helyzetét, hanem egyéni kommentárjait is hozzáfűzi. Véleményünk szerint, ezért lehet számunkra is érdekes a szöveg.

A szöveg közlésekor alapvetően a mai helyesírást követtük, főleg a szavak központozása tekintetében, a nyilvánvaló elütéseket javítottuk. (Az eredeti gépelt szövegben az írógép használata miatt mindenhol rövid magánhangzó áll hosszú helyett.) Egyes hibás szóalakokat helyesbítettünk, ill. az utólagos betoldásokat jegyzetben jeleztük.

Forrás

A Marcali járás főjegyzőjének, Somogy megye főispánjához, alispánjához, valamint a járás Nemzeti Bizottságának elnökéhez beküldött helyzetjelentése a Marcali járásban tapasztalt 1946. év végi állapotokról és problémákról

Marcali, 1946. december 12.

ad. 5124/1946. k.zg. sz. Marcali járás

Tárgy: Nemzeti bizottságok ellenőrző munkájának támogatása és határidős jelentések felterjesztése.

Hiv.sz.: 953/1946.

Főispán
Alispán Úrnak

Kaposvár

Járási Nemzeti Bizottsági Elnök Úrnak

Marcali

A folyó év december hó első felére esedékes helyzetjelentésünket az alábbiakban terjesztjük elő:

I. Általános helyzet:

A stabilizáció érdekében kifejtett erős és határozott kormányhatósági intézkedések dacára is érezhető és tapasztalható az, hogy a forint bevezetése alkalmával megállapított ipari és termelői árak mindjobban és jobban tolnak el, és napról napra emelkednek. Az eseményeket figyelve tényként állapítható meg a kereskedelemben és a forgalomba kerülő áruk önmaguk szabják meg forgalmi értéküket. Ez természetesen jóval magasabb, mint ahogyan az megállapítva volt. Az árak ellenőrzése legalább is falusi viszonylatban nem volt és ma sem hatékony. Az ügyis magasra megállapított iparcikknek ára emelkedő tendenciát mutat, és magával ragadja a mezőgazdasági termények árát, ami természetesen a megélhetési gondokat ismét erősen fokozza.

A közszerzői alkalmazottak a fix fizetéses szegődményesek, a nyugdíjasok illetményeinek ily mértékbeni fenntartása még a létminimumnak a felét sem fedezheti, ezzel szemben a napszámok, a fuvarosok és egyéb alkalmi munkások keresete többszörösen nagyobb, mint a múltban volt.

A kereskedők nagy jövedelmekre tesznek szert, ellenben a kisparosok sorsa a munkaalkalmak hiánya miatt a legszomorúbb képet

Az árdíjátások megakadályozására és letörésére hozott újabb rendelkezések ellenőrzésére hivatott helybeli népi bizottsági tagok alkalmatlanok és ezzel a fontos kérdéssel nem vagy csak oly módon és mértékben foglalkoznak, hogy annak eredménye semminek mondható.

Sürgősen meg kell oldani és szervezni a kisparosság és a földhözjuttatott gazdák részére az egészséges és könnyen elviselhető törleszthető hitelkérdést, a fixfizetéses alkalmazottak, köztisztviselők és nyugdíjasok részére pedig a létminimumot elérő új fizetéseket kell megállapítani, hogy végre indulhasson meg egészséges, közgazdasági vérkeringés. Minden pénz, amelyet a fentiekre adnak, vagy juttatnak, tulajdonképpen nem végez más, mint egy nagy forgalmat, úgy az iparban, mint a kereskedelemben. Munkalehetőségre, ipari termelvények vásárlását, előállítását munkáskezek foglalkoztatását biztosítja, és így válik lendítő kerekévé az ország közgazdasági életévé, s végeredményében visszajut oda, ahonnan kiindult a fogyasztási forgalmi és egyéb adók fokozatos emelkedése által.

Ha továbbra is ezt a pénzügyi politikát tartják fenn, minden drasztikus rendelkezések dacára is a kereslet és a kínálat fogja megszabni magának az értéket. Az ország társadalmának egy része pedig anyagi és erkölcsi vonalon ezzel lépést tartani nem tudva, előbb, utóbb összeomlik. Ezt igazolja pld. hogy egy öl tűzifának az ára, fuvarja, felvágása többre kerül, mint egy közalkalmazottnak egy havi fizetése. Egy öltöny férfiruha készíttetése, vagy vásárlása 3 havi illetményt kíván meg, egy pár cipő vásárlása is egy havi fizetést majdnem teljesen felelmeszt.

Ezzel szemben a Földművelésügyi Miniszter Úrnak kiadott azon rendelkezése, hogy az állami erdőgondnokságok az 1946/47. évi fakitermelésnél a famunkásoknak nem adhatnak fából részt, hanem csak készpénzben lehet munkájukat fizetni azzal az eredménnyel jár, hogy nem hajlandók a munkát megkezdeni, pedig naponta 10-15 Ft-t könnyedén lehet megkeresni. Pedig a tűzifa ellátás a bányák, vasúti talpfák biztosítása függ tőle. Ők csak 20 Ft-on felül keresetet kívánnak a maguk részére biztosítani. Ezeket a kérdéseket kell megfontolás tárgyává tenni és egészséges, minden kategóriát megillető és elfogadható életnívót biztosítani, ami alapja lesz a végleges és megingathatatlan stabilizációnak is.

II. Politikai események:

Örömmel állapítható meg, hogy lassan, de végre mégis eljutunk odáig, hogy a községekben működő pártok végre belátják, hogy a politikai pártoknak nem az a rendeltetésük, hogy egymást állandóan becsméreljék, támadják, állandóan egymás ellen harcot hirdetnek, küszködjenek, hanem figyelemmel a nemzet és a község jól felfogott érdekeire, egységesen támogassanak minden olyan törekvést, amely a nemzet jövőjét biztosítja. A személyeskedések, a pártok tekintélyének csökkentése helyett végre az összefogás minden körülmények közötti a biztosításával szolgálják a község érdekeit, aminek eredménye itt-ott a járásban meg is mutatkozik.

Politikai téren az a megállapításunk, hogy a pártok viszonya határozottan javul, sőt ennél is továbbmelve jónak is mondható.

Marcziban folyó hó 8-án de. 11. órakor a Paraszt Párt népgyűlést hirdetett meg a községváza tanácsstermében. Az érdeklődés közepes volt. A gyűlés szóinkai: Kovács Imre nemzetgyűlési képviselő, és Szabon István közellátásügyi államtitkár.

Bejelentjük, hogy Molnár Mihály járási nemzeti bizottsági elnöknek tisztségéről történt lemondása folytán a járási Nemzeti Bizottság elnökévé Kövesdi Ferenc cipész mester marczi lakost állapította meg.

Kövesdi Ferenc járási Nemzeti Bizottsági elnök a Szoviáldemokrata [!] Párt tagja.

III. Társadalmi események.

Böhönye község és a más községben működő társadalmi és ifjúsági szervezetek a téli hónapokban tartandó műsoros estek műkedvelő előadások sorrendjére és idejére nézve megállapodásokat kötöttek, így teljesen zavartalanul biztosak azoknak úgy az anyagi, mint pedig az erkölcsi sikerei, de mivel mindenegyes ilyen elhatározás kizárólag jótékony célú karitatív segélyezések céljait szolgálja, megemlézésre méltó eseménynek tartjuk ennek a megemlézését.

A Járási Szabadművelődési Bizottság átérzve azt a nagy nemzetnevelő fontosságú tény, amely az iskolából már kikerült, felnőtt lakosság továbbképzéséhez fűződik 1946/47. évre népművelődési előadások megtartását meg fogja rendezni. A mezőgazdaság érdekében pedig Balatonszentgyörgyön, Böhönye községben téli tanfolyamok lesznek megrendezve.

A paraszt származású ifjak részére középfokú iskola létesítése, valamint az egész téli időnyre kiterjedő szabadművelődési tanfolyam megszervezése Böhönye községben jelentkező hiányában, de talán jórészt oktatók és anyagi előfeltételek hiánya miatt nem volt ez évben megszervezhető. Azonban a község előjárósága ezeket a kérdéseket nyitva hagyta, és amint a körülmények lehetővé teszik, újból meg fogja indítani ezirányban a szükséges propaganda munkát.

Nincs olyan hónap, vagy az utóbbi időben már hét, amelyben ne jelentkezne a társadalmi kötelezettségnek nálunk annyira beidegződött és mégis sok tekintetben erősen kifogásolt formája a gyűjtés. Az elmúlt hónapokban padig lavinaszerűen zuhantak le az amúgy is súlyos gondokkal, aszálykárrel, beszolgáltatásokkal, adókkal súlyosan terhelt falusi lakosságra, az ily irányú kívánások és követelések. Csak párat sorolunk fel: (Vármegyei újjáépítés, vöröskeresztes egyesületek részére, deportáltak segélyezésére, tüdőbeteg szanatóriumok, kórházak, nyomorék gyermekek segélyezésére, hadifogságból hazatérők támogatása, helybeli és vidéki rom, vagy megsérült templomok felépítése, kijavítása, stb. stb.). Ha megvizsgáljuk, mindezeket, meg kell állapítani, hogy mind-mind megérdemli a társadalmi támogatást, feltétlenül segítséget kell mindezeknek nyújtani, de önként vetődik fel a kérdés, hogy miből és kiktől. Azért jelentettük fentebb, hogy ezek a gyűjtések, erősen kifogásolhatók, hogy ne mondjuk erkölcstelennek, mert nem azok adnak, akik adni tudnának, hanem azok, akiknek adni kellene. A szegények lelke sokkal fogékonyabb és megértőbb az áldozatok vállalása tekintetében, mint a nélkülözésekhöz nem, vagy nem igen szokott jobbmódú egyéneké. Így az adakozások vállalásában is mindig a szegények, a nélkülözők veszik ki nagy %-ban a részüket.

Azt is tudjuk, hogy az államnak ezerfelé kötelezettsége van, s így társadalmi úton szerezhető segítség nélkül nem volna képes sok-sok nagyon fontos égető kérdés megoldani, de ehhez csak ritkán és igazán el nem odázható másként át nem hidalható esetekben szabad nyúlni. A kultúrának bevezetésével kell ezt igazságosan, arányosan, országosan, legnagyobb részben biztosítani. Mert ma már nincs olyan népi bizottság, egyesület, szervezet, párt, vagy gyűjtésre, vagy falun vállalkozni merne, mert a becsültséértések, a durvaságok, és tettleges fenyegetések találja magát szemben.

Ide jutottunk tehát a folytonos gyűjtésekkel, pedig az eredmények soha nem voltak igazán kielégítőek.

IV. Közigazgatási események.

A községi közigazgatási tisztviselők türelmetlenül és kétségbeesve várják már azt a beígért, de állandóan késő reform törvényt, mely végre megszabja munkakörét, jogait és kötelezettségeit, melyek a jövőben reá hárulnak. Várják, hogy végre rendezik a községi tisztviselők képesítését, anyagi körülményeit, mert ebben a bizonytalanságban és állandóan szaporodó bürokratikus hínárban ma már csak vergődés és nem szolgálat az életük. Segítség sem felülről nem jön, alulról pedig a támogatás helyett, csak akadékoskodó, a rendeleteket bírálókat, azok végrehajtását elő nem segítő népi bizottságokkal küszködve harcoló tisztviselői kar eredményeket elérni, vagy felmutatni alig képes.

Jöjjön tehát végre az a reform törvény, de jöjjön vele együtt a szolgálati [p]ragmatikát magába foglaló törvény is, véglegesen intézzék el a községi tisztviselőknek véglegesítését, és kapjanak erkölcsi és hatósági támogatást mindenkor és mindenkiel szemben. De biztosítsák az is, hogy csak készséggel, képességgel és megfelelő szaktudással rendelkező egyének végezzék ezeket a feladatokat, mert igen nagy és felelősségteljes ez a munkakör, és nagy nemzeti célok megvalósítása és végrehajtása nagy tekintetben kizárólag csak ezektől függ.

V. Kormányprogram végrehajtása.

A földreform keretén belül az újabb juttatások a korábban kiosztott földeknek másnak juttatásának ideje végre lejárt és ezzel gyakorlatilag ezen juttatások befejezettek mondhatók.

Látszólag tehát a földreform befejeződött, pedig csak a juttatások történtek meg, ezzel a megoldás még csak a kezdeti stádiumában van és marad is mindaddig, amíg komolyan hozzá nem fognak az új gazdák megsegítéséhez. Mert ma az a helyzet, hogy az új gazdák a kapott földek megműveléséért folytatott keserves egyéni küzdelmükben szörnyű sok-sok csalódásnak, lemondásnak és elkedvetlenedésnek vannak kitéve.

Sürgősen tervet kell kidolgozni az irányban, hogy ezek az új egzisztenciák [!] tényleg képesek legyenek arra, hogy a nekik juttatott földeken eredményes munkát tudjanak kifejtetni. Támogatni, segíteni nemcsak tanácsokkal, hanem felszereléssel, állatokkal, vetőmaggal, ha kell hatósági kényszerrel is olyan termelés biztosítására serkenteni, hogy ezzel komolyan kapcsolódhassanak be az eredményes termelésbe.

Tudnunk kell azt, hogy oly nagy földtömegek kerültek új gazdák kezébe, hogy ma nincs biztosítva még csak 50%-ban sem az átlagos termelés, anyagi és gazdasági, élő és holt felszerelések hiánya miatt, amit pedig hazánk súlyos helyzetében nélkülözni tovább nem képes.

Hosszú időnk óta megoldásra váró nagy feladatot sikerült most Böhönye községben megoldani. Megtörtént Kaposvár közüzemével azon megállapodás megkötése, mely szerint 1947 tavaszán nagy áldozatok árán ugyan, de a község villamosítása meg fog történni. Ez nemcsak azt jelenti, hogy eggyel szaporodik az elektrifikált községek száma, de azt is jelenti, hogy a marcali járásban is végre elérkezik a magas feszültségű villamos áram, innét már fokozatosan évről, évre kapcsolódhatnak be többi községek is már jóval kisebb áldozatokkal.

Az újjáépítés keretében megindult Marcali községben, a község részére juttatott és a harcok folyamán teljesen tönkrement nagy teljesítményű, képességű téglagyár felépítési munkálatai, megkezdődtek.

VI. Adózási helyzet.

Megindultak a járás községeiben az adóbehajtással kapcsolatos előmunkálatok elvégzése, hogy az elkövetkezendő két hónapban az adóbehajtás minél eredményesebb lehessen. A megfelelő munkaerővel nem rendelkező községekbe a pénzügyi és adóhivatali hatóságok megfelelő szakembereket küld majd ki, akik az adóbehajtások fokozottabb biztosításához szükséges előmunkálatokat el fogják készíteni, és segítségére lesznek a jegyzőség tisztviselőinek, előljáróinak, köztartozások fokozottabb behajtásának biztosítására.

Bár a folyóévben az aszálykár nagy pusztítást végzett a községek határaitban, és igen sok helyen megfelelő munkaerők sem álltak az adóügyi munkálatok elvégzésére a jegyzőségek rendelkezésére, mégis megállapítható, hogy a nehézségek dacára is egész szép számban történnek lerovások. Nagy a panasz azonban, eddigelé nem történt lépés olyirányban, hogy az eladásra szánt és ezzel adófizetést teljesíteni akaró gazdáktól nincs, aki felvásárolja az állatokat. Ha ezirányban sürgős intézkedés jönne, [sok] igen komoly hátralékkal rendelkező gazda nyomban rendezné adótartozását. A bortermő vidékek a bor értékesítésével róhatnák le köztartozásaikat, de borkereskedő hiányában az eladásra váró nagy mennyiségű bor nem értékesíthető.

Igen sokszor, sőt állandóan hangzott panasz az is, hogy az orosz jóvátételre teljesített állat és terményárak fejében kilátásba helyezett, de eddig még meg nem kapott búzakötvények miatt nem számolhatók el adótartozásra, készpénzzel lemondanának a gazdák arról, hogy ez kamatot hozzon nekik, sőt még arra is hajlandók, hogy kisebb névértékben adjukra számoltságuk el addig a határig, amíg az adótartozásuk fennáll.

Egyenesen megdöbbentőnek és beláthatatlan következménnyel járónak tartjuk azt, hogy a pénzügyi hatóságnak azon rendelkezése, hogy a tejcarnokba hordott tejek árát, valamint a cukorrépa termelés után nekik járó cukrot az adóhátralékosok adójára tiltsák le a községi előljáróságok.

A tejpénznek lefoglalása feltétlenül azzal az eredménnyel fog járni, hogy a beszolgáltatásra eddig beadott tej azonnal elmarad, pedig az utóbbi két hétben is 88 387 liter tej lett beszolgáltatva, ezzel a közellátás tehát ismét komoly dilemma elé kerül, de nehézkessé teszi ez a gazdák helyzetét is, mert tejpénzen gazdák olajpogácsákat és korpát rendeltek, mert nincs takarmányuk, amivel szarvasmarháikat kiteleltessék. Tehát a tejpénz tulajdonképpen nem más célra használják fel az egész vonalon, mint az állatok létfenntartása. Tehát nagyon megfontolandó kérdés, hogy látszólagban kis előnyökért nagyobb nemzetgazdasági károkat, illetve közellátási problémákat teremtünk.

A cukorgyáraknál lefoglalandó cukor mennyisége sem olyan komoly tétel, hogy ezzel nagy adóeredményeket lehetne elérni, de úgy elmérgesítjük a termelők jövőbeni termelési eredményét, hogy annak következményei is megfontolandók. Mindkét pénzügyi hatósági intézkedésnek visszavonását, illetve annak alkalmazásánál a helyi közigazgatásnak esetenkénti mérlegelését tartjuk kívánatosnak és szükségesnek.

VII. Kiszállások és helyszíni vizsgálatok:

Folyó évi november hó 27-i és folyó évi december hó 12-i közötti időben a járás főjegyzője a következő helyeken teljesített külszolgálatot: November 29[-én] Böhönyén, hivatalvizsgálat. December hó 4-én Csákány, adóbehajtások szorgalmazása. December 5-én Kaposvár adóügyi értekezlet, december hó 7: Szenyér adóbehajtások szorgalmazása. December 9: Nikla, adóbehajtások szorgalmazása, és dec. 11. S[omogy]szentpál, adóbehajtások szorgalmazása.

VIII. Jelentősebb események:

A közellátás zavartalan biztosítását szolgálja az, hogy magán sertésvágások alkalmával zsírt kell a községi zsírgyűjtőnek beszolgáltatni. Hogy most, amikor a sertések vágása komolyan megindult, így a zsírbeszolgáltatásra is gyorsan és eredményesen kerüljön lebonyolításra - komoly kérdés ugyanis a vágás után nyomban beszolgáltatandó zsír 95%-a biztos, de ha egyszer ez elmarad később már igen nehéz eredményeket elérni.

A zsírbeszolgáltatás megindult, de a zsírgyűjtők nem voltak eddig pénzzel ellátva, hogy a zsírt ki tudták volna fizetni, s így a beszolgáltatók sok esetben nem vitték a zsírt a zsírgyűjtőhöz, mert azt nem voltak hajlandók kifizetés nélkül átadni. Ezen a téren most már intézkedés történt, mert éppen a jelentés készítésének pillanatában érkezett a Hús és Zsírdekhivattalól távirati rendelkezés, mely szerint a zsírbeszolgáltatóknak mennyit kell beszolgáltató zsírért befizetni, s mennyi jár ebből a zsírgyűjtőknek. A zsírgyűjtőknek pénzzel való ellátása nem késett meg, ha azonban idejében lettek volna pénzzel ellátva, úgy az eredmény biztosan nagyobb is lett volna. Ilyen nagyhorderejű és fontos kérdéseknél ilyen hibáknak nem szabad előfordulni, és idejében kell intézkedni, hogy a közellátás biztosításához a közellátási hatóságok megbízottjai megfelelő anyagiakkal látassanak el, hogy a közellátás zavartalansága minden tekintetben biztosítva legyen.

Marcali, 1946. december hó 12.

Járás nemzeti bizottsági
elnök.

Járás főjegyző.-

Jelzet: SML. IV.401.b. Somogy vármegye főispánjának iratai. Általános iratok. 4/1946. (i.sz. 953.). - Eredeti, géppel írt tisztázat.

Címkék:

[B-listázás](#) ^[2]

[Böhönye](#) ^[3]

[Független Kisgazdapárt](#) ^[4]

Kiadás: 10. évfolyam (2010) 2. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/politika/egy_fojegyzoj_helyzetjelentes_margojara.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/politika/egy_fojegyzoj_helyzetjelentes_margojara.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/b-listazas>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/bohonye>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/fuggetlen-kisgazdapart>